

OTSUS Nr. 71

Kingissepas, 19. mail 1959 a.

Looduskaitse organiseerimisest Kingissepa rajoonis.

Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee, ära kuulunud täitevkomitee sekretäri sm. P i h e l'i informatsiooni ja alalise kultuuri- ja hariduse komisjoni ettepanekud, märgib, et Kingissepa Rajoon on mitmeti tähtis nii oma kultuuri kui ka loodusmälestusmärkide poolest. Rajooni piires paikneb hulk looduslikult kauneid ning turismi seisukohalt huvitavaid kohti, nagu Viidumägi, Kaali meteoriidi kaatrid. Ka leidub rajooni metsades ulukeid ja vetes kalu.

Seni pole küllaldaselt tähelepanu osutatud rajooni maastikulise ilu ja loodusmälestusmärkide säilitamisele, samuti maismaa ja vete loomastiku ning metsavarude ratsionaalsele eksploateerimisele.

On esinenud rida looduskaitse põhimõtte vastu käivaid fakte, nagu Loode tammiku mittesihhipärase kasutamine, varasemad lageraidd Viidumäel looduskaitse alal, linnupestade rüüstamine Vilsandis, jne.

Kingissepa Lihakombinaat juhib pidevalt oma reiskveed Suure-Silla jõkke.

Esineb rida puudusi jahimajanduse ja sportliku kalapüügi organiseerimise osas.

Halvasti on organiseeritud muinsuskaitse ja ajalooliste mälestusmärkide säilitamine ja kaitse.

Saaremaa Teedevalitsus ei pea kinni ettenähtud korrast ning teetööde läbiviimisel kasutab kruusa maantee äärest, mis rikub teede ilu ja heakorda.

Loodusmälestusmärkide ja keelualade kaitse tõhustamiseks, looduse ilu säilitamiseks, kasulike jahiloomade ja

lindude ning kalavarude taastamiseks ja suurendamiseks ning ENSV Ministrite Nõukogu määruse nr.242 11.juulist 1957.a."Abinõudest looduskaitse organiseerimiseks Eesti NSV-s",täitmiseks Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee

o t s u s t a b :

1. Lähtudes majanduslikest, kultuurilistest, teaduslikest ja kasvatuslikest eesmärkidest jätta jõusse Orissaare Rajooni TSN Täitevkomitee otsus nr.7.29, jaanuarist 1959.a. "Looduskaitse organiseerimisest Orissaare rajoonis" ja võtta täiendavalt kaitse alla Kingissepa rajoonis looduslikult kauniid kohad, pargid ja üksikobjektid vastavalt käesoleva otsuse lisas esitatud nimekirjale.
2. Arvestades Loode tammiku tähtsust haljasvööndina kui ka botaaniliselt, paluda Eesti NSV Ministrite Nõukogu, et nimetatud tammik saaks võetud vabariikliku tähtsusega looduskaitse alade hulka.
3. Jahimajanduse olukorra parandamiseks rajoonis kinnitada jahikeelupiirkonnaks 3500 ha suurune maa-ala, mille piirid on järgmised:
Kingissepa linnast Kihelkonna maanteed mööda põhja suunas kuni 4 km asuva raudbetoon sillani, sellest lääne suunas Raamatu maja juures asuva Suurelahe nurgani, Suurelahe nurgast lääne suunas Suurlahe Parila poolset kallast mööda Kurgu roostikust edela suunas Nasva jõe suudmeni, Nasva jõe suudmest lõuna suunas Nasva jõe vasakut kallast mööda Nasva jõe merepoolse suudmeni, Nasva jõe merepoolsest suudmest kagu suunas Loode maaninani, Loode maaninast sirgjoones ida suunas üle Loode vana silla, üle Roomassaare sadama, üle Sepamaa lähe Muratsi Ranna taluni, Ranna talust maanteed mööda põhja suunas Pihtla maanteeni, Pihtla maanteed mööda kirde suunas Kingissepa linnani.
4. Kinnitada ühiskondlikeks jahindusinspektoriteks järgmised töötajad.

Jkr. nr.	N i m i	Jahiala nr.	Jahisektsiooni nim.
1.	V ä l i, Boris	6	Kaarma jahisektsioon.

1	2	3	4
2.	✓ T o o m i n g a s, Meinhard Augusti p.	6	Kaarma jahisektsioon.
3.	L ö h m u s, Kalju Al-deri p.	12	Kärfa jahisektsioon.
4.	Ö u n, Johannes Mihaili p.	15	" "
5.	O e s e l g, Albert Andrese p.	7	Torgu jahisektsioon.
6.	✓ V a i t, Harald Gustavi p.	9	Kingissepa jahisektsioon.
7.	✓ L a u s, Viktor Johani p.	9	" "
8.	✓ J a l a k a s, Evald Tooma p.	9	" "
9.	M ä n n a m a a, Herman	9	" "
10.	T ö n i s o n, Karl Leonhardi p.	9	" "
11.	T a m m, Otto Leopoldi p.	9	" "
12.	✓ T e d e r, Feodor Juhani p.	9	" "
13.	T i i t, Paul	9	" "

5. Riikliku kaitse alla võetud maastikulistele alade loodusliku ilma muutmise ärahoidmiseks keelata neil aladel kaeviste kaevamine, paljandite rikkumine, veekogude süvendamine ning veepinna alandamine, vete reostamine, metsa lageraied ja üksikute puude ning salude maharaiumine, ehituste püstitamine, kütteenite ning ehitusmaterjalide ladude rajamine, uute teede rajamine, loomade karjatamine, jne.

6. Keelata kaitse alla võetud parkides puude maha võtmine (välja arvatud sanitaarraied, kooskõlastatud kohaliku metsamajandiga) kasvavate puude rikkumine, loomade karjatamine, põllumajandusliku tehnika paigutamine pargi territooriumile, masinate liiklemine väljaspool olemasolevaid teid, igasugusel muul viisil pargi reostamine. Rahvapidude läbiviimist parkides ja mujal kaunitel kohtadel, Eesti riiklikel keelualadel, lubada kooskõlastatult rajooni täitevkomitee ja Looduskaitse Valitsusega (juhul kui massiüritused pole vastava põhimääruse järgi täielikult keelatud).

7. Keelata kaitse alla võetud üksikobjektide (puud, rändrahnud, haruldased taimed, lindude pesad) asukoha muutmine, maha võtmine, lõikumine või muul viisil rikkumine.

8. Kõikide tööde teostamine, mis on seotud kaitse all olevate maa-alade ja üksikobjektide ilma möödapääsmatu muutmisega, tuleb

eelnevalt kooskõlastada rajooni TSN Täitevkomiteega.

9. Keelata roiskvete juhtimine veekogudesse ilma filterseadmeteta ja autode ning teiste pesemiskohtade asutamine kalavetele, suvitus- ja puhkepaikadesse ilma rajooni TSN Täitevkomitee eriloata.

10. Kohustada külade TSN Täitevkomiteesid:

a) 15.juuniks 1959.a.kindlaks määrama koos maavalda-jatega külanõukogu territooriumil kaitse alla võetavate parkide piirid, mis kuuluvad kinnitamisele rajooni TSN Täitevkomitee poolt;

b) organiseerima kaitse alla võetud alade ja üksikobjektide valdajatega kaitsekohustused hiljemalt 20.juuniks 1959.a.kasutades selleks usaldusmeeste (looduskaitse) abi, paralleelselt sellega viia läbi objektide märgistamine.

11. Kohustada Rajooni TSN Täitevkomitee Kultuuriosakonda (sm. S ö r m) koos rajooninõukoguga ning rajooni ajalehe "Kommunisti Ehitaja" toimetusega, organiseerima laialdast looduskaitse alast selgitustööd rajoonis, samuti välja selgitama uusi kaitse alla võtmist väärivad objekte.

12. Teha ettepanek Riikliku Kalakaitse Kingissepa Inspektorile leida võimalus uuesti taastada Kaali järves kalade olemasolu.

13. Kohustada Saaremaa Teedevalitsust (sm. S u s i) pidama kinni maanteeõigendamisel ja perandamisel maantee ümbruse heakorrast. Mitte lubada uute kruusaukude rajamist ilma rajooni täitevkomitee vastava loata. Olemasolevate kruusaukude ekspuatsioonide lõpetamisel tasandada need.

14. Võtta teadmiseks, et riikliku kaitse alla võetud loodusobjektide kuritahtlik rikkumine toob kaasa süüdlaste karistamise Eesti NSV Ülemnõukogu 7.juuni 1957.a.seaduse "Eesti NSV looduse kaitsest" § 4 alusel vabaduse kaotuse kuni kahe aastani, või paranduslikke töid ühest kuust ühe aastani.

15. Käesoleva otsuse täitmise kontroll panna küla TSN täitevkomiteedele, miilitsaorganitele, kaitse alla võetud objektide kaitse kindlustamine panna maavaldajale.

16. Avaldada käesolev rajooni täitevkomitee otsus ajalehes "Kommunisti Ehitaja".

J. Suurhans
Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee
esimees.

J. Pihel
/I. Pihel/
sekretär.

Kingissepa rajooni TSN Täitevko-
mittee 19.mail 1959.a.otsuse nr.
71 juurde.

Looduskaitse alla võetavate objektide ja maaalade

n i m e k i r i

1. Pamma Maalinn (nn. Kooljamäed) - Pamma külanõukogus.
2. Leholinnus - Pidula metaskonnas, Kandla vahtkonnas kv. 129 ja 135 - Kärla külanõukogus.
3. Odalätsi luidestik - Mustjala külanõukogus.
4. Muhu Madli määnd - Mustjala külanõukogus.
5. Järve luidestik Sörve metaskonnas - Salme külanõukogus.
6. Kuusnõmme vana park Kuusnõmme metaskonnas, Kuusnõmme vahtkonnas kv. 157 ja 158 - Kihelkonna külanõukogus.
7. Loode tammik - Sörve metaskonnas, Praakli vahtkonnas - Kuressaare külanõukogus.
8. Kärkla park - Kärla külanõukogus.
9. Tamm - Tõlluste kooli lähedal - Pihtla külanõukogus.
10. Männik Kogulas - Kärla külanõukogu.
11. Kuusepuiestik - Kuusnõmme metaskonnas, Sutru vahtkonnas kv. 1421 - Lümanda külanõukogus.
12. Viirpuu - Kuusnõmme metaskonnas, Mäepe vahtkonnas kv. 247 - Lümanda külanõukogus.
13. Kudjapea tammik - Kuressaare kolhoosi territooriumil, Kuressaare külanõukogus.
14. Rändrahn (Hiukivi) Valjala külanõukogu Viisnurga kolhoos, Väkra küla põllul.
15. Saar - Audla kooli juures, Laimjala külanõukogus.
16. Kuivastu endise Mõisa park - Hellamaa külanõukogu.
17. Kolm tamme - Põide külanõukogus, Stalini nim. kolhoosi territooriumil, Tumala külas, Jansi talus.
18. Tammesalu - Põide kiriku lähedal, Põide külanõukogus.
19. Kask - Laimjala külanõukogu Edasi kolhoosi territooriumil.
20. Kolm poopuud - Kuusnõmme metaskonnas, Mäepe vahtkonnas, Lümanda k/n.
21. Poopuu - Kesknõmme metaskonnas, Tagamõisa vahtkonnas, Kihelkonna külanõukogus, metsavahi aias.
22. Sepna tammik - kolhoos Hommik territooriumil, ^{Kallumäe} Valjala külanõukogus.
23. Haruldane jalakate grupp - sovhoosi heinamaal, Silma jõe piirkonnas, Pihtla külanõukogus.
24. Mõntu park - Torgu külanõukogus.

/I.Pihel/ D. V. Omtseva
Kingisessa Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretär. us